

Plan

För att främja likabehandling och förebygga samt åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Östra skolan och Östra skolans fritidshem

År

2020

Lenita Besterman

Rektor

Innehåll

Vår vision	3
Utvärdering av förra årets plan.....	4
Hur vi långsiktigt och läsårsvi arbetar för att främja likabehandling, personalens, elevernas och vårdnadshavarens delaktighet.....	5
Främjande insatser.....	5
Kartläggning.....	7
Resultat och analys.....	7
Förebyggande åtgärder	9
Rutiner för hur elever och vårdnadshavare kan rapportera kränkande behandling.....	13
Rutiner för hur personalens/rektors anmälningsskyldighet skall fullgöras	13
Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan.....	14
Ansvarförhållande.....	14
Bilaga 1 Begrepp.....	15
Bilaga 2 Östra skolans ordningsregler	17
Bilaga 3 Östralektionen	18

Vår vision

Vårt gemensamma arbete på Östra skolan ska grundas på ömsesidig respekt och utformas så att elever känner trygghet och utvecklar färdigheter både socialt och kunskapsmässigt. Eleverna ska ges samma möjlighet till personlig utveckling oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariationer, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck eller ålder.

På vår skola möts varje dag många elever, personal och föräldrar. Tillsammans skall vi se till att dessa möten blir bra. På skolan accepterar vi inte diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller annan kränkande behandling, skolan ska vara en frizon. Vår målsättning är nolltolerans. Genom att reagera direkt förebygger vi diskriminering och trakasserier. I detta inkluderar vi digitala kränkningar som kommer till vår kännedom.

Särskild hänsyn till barnets bästa kommer alltid vara utgångspunkten i vårt arbete med våra elever på Östra skolan och Fritids. Våra elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling så att de utifrån sina egna förutsättningar kan utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. För att metodiskt främja likabehandling, förebygga och åtgärda trakasserier och kränkande behandling kommer vi att arbeta målinriktat. Vi kommer att ha nolltolerans mot att elever misslyckas på vår skola och blir delaktiga i någon form av utanförskap. När eleverna slutar hos oss ska de ha en känsla av att de har lyckats.

Utvärdering av förra årets plan

Årets mål utifrån utvärdering av förra årets plan:

- **Alla elever ska ha studiero på lektionerna och känna sig trygga i klassrummet och på skolgården**

Alla elever ska känna sig trygga på skolan och fritids.

Vi arbetar vidare för att våra elever ska veta till vem och vad de ska göra om de upplever otrygghet på skolan eller på fritids. Vi ska se fritidshemmet som en del i ett barns eventuella åtgärdsprogram.

- **Alla vuxna på skolan har nolltolerans mot mobbning och kränkningar och följer de rutiner som finns**

Alla vuxna på skolan och fritids ska ha noll tolerans mot mobbning och vara väl förtrogna med – samt följa de rutiner som finns så väl på skolan som digitalt om det inträffar.

- **Våra rastvärdar ska ha ett gemensamt förhållningssätt och aktivt förebygga och gripa in vid konflikter**

Vi organiserar på så sätt att vi befinner oss på de områden på skolan som behöver mest tillsyn. Rastvärdar ska ha kännedom om alla elever så de kan bemötas på bästa sätt. På rasten är eleverna allas ansvar. Våra rastvärdar ska ha ett gemensamt förhållningssätt och aktivt förebygga och gripa in vid konflikter.

- **Skolan ska vara tillgänglig för alla elever oavsett funktionsförmåga och språk**

Våra elever ska ha möjlighet att vara delaktiga och inkluderade utifrån sina egna möjligheter. Tillgängligheten ska vara likvärdig för alla elever i verksamhetens sociala miljö, undervisning, lokaler och kommunikation. Vi ska anpassa den pedagogiska, sociala och fysiska miljön utifrån elevernas behov.

Hur vi långsiktigt och läsårsvis arbetar för att främja likabehandling, personalens, elevernas och vårdnadshavarens delaktighet

Utbildningen ska enligt skollagen och läroplanerna utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Det främjande arbetet ska syfta till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att bidra till en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

Främjande insatser

Områden som berörs av insatserna:

Kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

- Under läsåret strävar vi mot att öka medvetenheten hos både elever och personal när det gäller **tillgänglig lärmiljö**. I år fortsätter RUC:s kompetensutveckling *Hälsofrämjande perspektiv i skolmiljö* med inriktningen tillgänglig lärmiljö och inkludering. Förskoleklass samarbetar även med SPSM.
Ansvar: Lenita, Åsa Henriksson, Kristin Gustavsson.
- För att främja trygghet och studiero har vi också **gemensamma ordningsregler** på skolan. Reglerna har processats med elever, lärare och vårdnadshavare. Elevråd och rektor har sedan fastställt ordningsreglerna.
Ansvar: Lenita och mentorer.
- Eleverna görs delaktiga i arbetet med att implementera och utveckla arbetet mot kränkande behandling och diskriminering på **klassråd och elevråd**, samt i den dagliga verksamheten.
Ansvar: Elever och mentorer.
- Elever i årskurs 4 arbetar med näthat. Arbetet utgår från boken Värsta bästa nätet av Maria Dufva. Eleverna lär sig att förekomma brotten på nätet genom utbildningen om deras liv på nätet vad det gäller risker och hur de kan skydda sig och navigera på bästa sätt. Vi utbildar även it - supportelever i klass 4 -6 som blir ambassadörer för att förebygga näthat i de lägre årskurserna.
Ansvar: Fadjer Alwan och it- supporteleverna..
- Vi använder **Trivselprogrammet** där elever och Karin Lissmatz är utbildade trivselledare på skolan och ordnar aktiviteter för eleverna under rasterna.
Ansvarig: Karin Lissmatz.

- Fritidshemmets båda avdelningar och även skolan använder sig av konceptet **Loose parts** som innebär att man på skolgården och/eller i verksamheten har olika återbruksmaterial som t ex tegelsten, lastpallar, gamla bord, rör, bildäck osv för att bl a stimulera och ge utrymme för barns kreativitet, lek, samarbete, elevinflytande och motivation.
Ansvar: Karin Lissmatz.
- Skolan har en **utlåningsbod- Kiosken** med utlåning av rastmaterial och där eleverna är med och driver verksamheten. Fritidspersonalen har ansvar för att vara nära och delaktiga i utlåningen i Kiosken så att systemet fungerar.
Ansvar: Zabi Mohammedi och elevrepresentanter.
- För att stärka **tryggheten på rast och fritids** har fritidshemspersonalen kläder med tydliga tryck som visar att de är fritidspersonal och där de syns på långt håll.
Ansvar: Fritidspersonalen.
- För att främja trygghet och studiero och kränkande behandling deltar all personal i **fortbildningen om jämställdhet, normkritik och likabehandling** även under läsåret 2019/2020 tillsammans med Lotta E L.
Ansvar: Lenita och Lotta Eneling Levin.
- Vid läsårsstart i aug/september åker åk 6 på **lägerskola**.
Ansvar: Lenita och undervisande lärare i klass 6.
- Vi har **klasskonferenser** med genomgång av alla elever med rektor, pedagoger från skola och fritids och elevhälsan tillsammans, flera gånger/termin.
Ansvar: Lenita
- Årskurs 4-6 har **åldersblandade grupper i elevens val** som bidrar till trygghet motverkar åldersdiskriminering. Det stärker även relationen mellan lärare och elever i mellanstadiet.
Ansvar: Lärarna i klass 4-6.
- På **fritidshemmet** använder man en **hälsningsritual** varje dag för att stärka trygghet, delaktighet och elevinflytande.
Ansvar: Fritidspersonalen
- Fritids har infört **bestämda platser vid mellanmålet** och använder en mindre del av matsalen för att skapa matro och stärka gemenskapen i gruppen.
Ansvar: Fritidspersonalen

Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

- Kartläggning av ”otrygga platser” i form av trygghetsvandring med eleverna.
- Skolinspektionens enkätundersökning om trivsel och trygghet besvaras av samtliga elever.
- Stående punkt på klassråd/elevråd (trygghet (i skolan och på nätet) studiero).
- Stående punkt på APT där det man sett i den dagliga verksamheten förs in i ett dokument som sedan kan ligga till grund för nya förebyggande åtgärder.
- Tillsammans i arbetslagen se på kränkningssärenden som varit.
- Vårdnadshavare inbjuds att medverka till fortsatt utvecklande av värdegrundsarbetet på föräldramöte och Rektors samråd.
- Vårdnadshavare till elever på fritidshemmet besvarar brukarenkäter digitalt.

Resultat och analys

Resultat Skolinspektionens enkät:

Det samlade resultatet (6,7) för Östra skolan inom området *delaktighet och inflytande* visar på en positiv utveckling jämfört med förra läsåret.

När det gäller *ordningsregler* ligger det skolgemensamma indexet på 5,8 (elever följer de ordningsregler som finns) och 8,5 (mina lärare ser till att ordningsreglerna på skolan följs).

Skolans samlade resultat för området *studiero* är 6,3 med högre värden i de flesta grupperna visar att skolans arbete med att förbättra studiero har gett ett positivt resultat.

På frågan om *trygghet* på skolan är svarsindex i år 8,7, ett positivt resultat som vi strävar efter att höja ännu mer.

Frågan om att *förhindra kränkningar* gav svarsindex 8,2

Analys Skolenkäten:

Inom området *delaktighet och inflytande* ser vi att vi behöver utveckla samtalen med eleverna och medvetandegöra dem på *när* de faktiskt har inflytande över undervisningen och hur demokrati fungerar- att man inte alltid får som man vill, men att man ändå har chans att påverka genom användandet av demokratiska arbetssätt. Resultatet kan också ha påverkats av elevernas förståelse av begreppen i enkätfrågorna, så vi ska även förtydliga dem för eleverna när vi gör enkäten nästa gång, så att de är klara med vad som menas.

Under hösten har vi arbetat med att få en samsyn angående *ordningsregler* och konsekvenser om de inte följs. Att den ena frågans resultat är lågt tror vi bl a kan bero

på att vissa elever tolkar individanpassningar som orättvist och att då inte de ”vanliga” reglerna följs. Då vi har haft många anpassningar och åtgärdsprogram på skolan under förra läsåret kan det vara en orsak. Vi behöver därför arbeta med och prata mer om vad som är rättvist/orättvist i klasserna och även med att få alla elever att lyssna på alla vuxna som är rastvärdar på rasterna. Vi behöver även återigen i kollegiet prata igenom det att alla som är rastvärdar har mandat att säga till elever som inte följer ordnings- och trygghetsregler.

När det gäller *studiero* ska vi fortsätta med det goda arbetet vi gör genom t ex information till vårdnadshavare, ett tydligt och konsekvent ledarskap, att fortsätta ha en elevcoach, *Östralektionen* för att lektionerna ska vara förutsägbara mm.

Vi tror att det positiva resultatet när det gäller *trygghet* bl a beror på att vi arbetar aktivt med att utveckla vårt värdegrundsarbete i grupperna. Vi har också fortbildningen om att främja en trygg lärmiljö och förebygga kränkningar vilket kan spela in. Att vi har många rastvärdar ute på rasterna bidrar också till trygghet. Vi ser ändå behovet av att ha en elevcoach på skolan för att det ökar tryggheten ytterligare.

Vi tror att det höga indexet för att *förhindra kränkningar* kan bero på:

- Att vi under läsåret har arbetat med att både elever och vuxna ska veta hur och till vem de ska vända sig om kränkningar uppstår.
- Några av klasserna plus föräldrar via ett föräldramöte har haft besök av Josef Kurdman för att förebygga främlingsfientlighet.
- Vi har arbetat med och förstelärarna har även haft ett föräldramöte om att förebygga kränkningar på sociala medier.
- Genuspedagogen har regelbundna träffar med lärarna för att arbeta med jämställdhet och för att utveckla det främjande och förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.
- Vi är nogra med att följa ärendegången för att anmäla kränkande behandling.

Vi ser dock att för att höja resultatet ännu mer finns det behov av att t ex prata med eleverna om skillnad mellan att **skvallra** och att **agera**.

Resultat Samtal om trygga platser/trygghetsvandring:

Våra samtal om trygga/otrygga platser som gjorts i de olika klasserna på klassråd och sedan sammanställts på elevrådet visar att det kan vara problematiskt kring dessa platser:

Mest otryggt: toaletter, hallar

Till viss del otryggt: omklädningsrum, fotbollsplan, bandyplan, genvägen i staketet, området utanför 3/5/6 - ingång.

Litet otryggt: matsalen, bussen, sophuset, slöjden, linbanan, elskåpet

Analys Samtal om trygga platser/trygghetsvandring:

Resultaten från *Samtal om trygga platser/trygghetsvandringen* visar att vi behöver arbeta med att stärka tryggheten på/inom vissa områden i skolan och dess lokaler och på skolgården. Anledningen till otryggheten vid **toaletter** tror vi kan vara att det är trångt och många klasser ska använda och samsas om samma toaletter och det är trångt i ”väntkön.”

Att **omklädningsrummen** är otrygga kan delvis bero på att många elever är otrygga med att visa sina kroppar för varandra och att det saknas draperier för att kunna duscha eller byta om i fred. Alla klasser har inte heller möjlighet att hela tiden vara med i omklädningsrummen.

Att **matsalen** är otrygg för en del elever kan bero på att vi delar matsal med högstadiet och att lärare på de olika skolorna inte har gemensamma regler.

För att de otrygga platserna ska upplevas mer trygga gör vi olika åtgärder som visas under rubriken *Förebyggande åtgärder*.

Övriga resultat:

Fritids har i verksamheten sett behov av att arbeta med elevernas språkbruk, kompisskap och med att skapa en lugn stund vid samlingarna.

Analys övriga resultat:

Eleverna på fritids är ofta trötta på eftermiddagen och kan ha svårt att koncentrera sig vid samling. De hamnar även ibland i konflikt med varandra och använder kanske ett ”friare” språk på fritids än i skolan.

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärderna:

Kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Mål: Tydligt ledarskap och att samtliga vuxna är överens om ordningsregler och följer dem inne i skolan, på fritids och på raster.

Åtgärd: Ordningsregler och konsekvenser har och ska diskuteras vid flertalet tillfällen under läsåret. Fortsatt arbete med skolverkets moduler.

Ansvarig: Lenita och all personal

När: Under läsåret

Mål: Tydlig lektionsstruktur i klassrum och på fritids.

Åtgärd: Vi använder oss av ”Östralektionen” (se bilaga 3) som innebär att vi har en tydlig och likvärdig lektionsstruktur på hela skolan med tydlig början och slut. Vi använder oss också av *Classroomsscreen*, ett digitalt verktyg som skapar tydlighet. Samtliga lärare har lämnat in lektionsplaneringar till rektor inför lektionsbesök och RUS- samtal som ett led i att öka likvärdigheten.

När: Läsåret 2019/20.

Ansvarig: Lenita och förstelärare.

Mål: *Samarbete med vårdnadshavare* är av största vikt samt att vara tydlig med vilka tillfälliga åtgärder som kan komma ifråga om man inte följer skolans ordningsregler.

Åtgärd: På arbetslagsträffar tas diskussioner upp kring undervisande lärare och mentorer ansvar när det gäller att ta kontakt med föräldrar vid behov.

Ansvarig: Rektor och samtliga pedagoger

När: På arbetslagsträffar under läsåret.

Mål: Förhindra negativt *språkbruk*

Åtgärd: Diskussioner vid APT, arbete med ”Jämställd skola”.

Ansvarig: Lenita, all personal, Lotta E-L

När: Lotta Eneling Levin 8 tillfällen under 2019/2020.

Mål: *Nätetik*, öka medvetenhet och trygghet på nätet

Åtgärd: Utbildning för personal och elever i åk 4, samt it- supportelever i 4-6:an varje läsår om nätetik och tryggheten på nätet.

Ansvarig: Fadjer Alwan, Thina Jansson och mentorer i åk 4, it- supportelever.

När: Läsåret 2019/2020

Mål: *Nolltolerans* mot kränkningar, mobbning och trakasserier.

Åtgärder:

1. Fortbildning jämställd skola och likabehandling med Lotta E-L och användandet av de kunskaperna i det dagliga arbetet med eleverna och undervisningen.

2.Handledning av elevhälsan i berörda grupper.

Ansvar: Rektor, Lotta Eneling Levin, elevhälsan, samtlig personal.

När: Fortlöpande under läsåret 2019/2020.

Mål: Att *Språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt ska genomsyra all undervisning.*

Åtgärd: Tid för Skua- arbete avsätts varje vecka samt studiedagar för undervisande pedagoger.

Ansvar: Lenita Besterman, Skua- handledare

När: Hela läsåret

Mål: Att repetera begreppet *lågaffektivt bemötande* och hur vi ska förhålla oss.

Åtgärd: Rektor, förstelärare och elevhälsan repeterar under arbetslagsträff eller APT.

Ansvar: Lenita, elevhälsan

När: Vårterminen 2020

Mål: Att samtliga lärare på skolan ska ha *ökad kunskap om eleverna* och hur de ska bemötas på skolan.

Åtgärd: Mentorer förmedlar sin kunskap om elever och bemötande vid en stående punkt på arbetslagsmöte.

Ansvar: All personal

När: Under läsåret

Mål: Att få otrygga platser att bli *trygga platser*

Åtgärd:

1. Toaletter: Vi undersöker möjligheten att installera högtalare som spelar musik inne på toaletterna vid klass 3,5 och 6. Vi provar att tejpa en väntköplats på golvet utanför toaletterna. Vi fortsätter med samtal om trygghet vid toalettbesök och funderar kring att återinföra "toalettpass" för toalettbesök.

Ansvar: Lenita, Conny, mentorer i klass 3,5,6?

2. Hallar: I hallen vid matsalen har de yngre årskurserna en personal placerad som har uppsikt och tar tag i eventuella konflikter. Lenita funderar på att återuppta diskussionen med Fryxellska skolan om konceptet *Lunchen är lektion* för att göra högstadiets lärare mer delaktiga i situationen i matsalen. I övriga hallar ska alla pedagoger informeras om att ha extra uppsikt och i möjligaste mån gå med klassen för att det ska vara lugnt när de klär sig/går in/ut.

Ansvar: Rektor, samtliga pedagoger och elevassistenter.

När: Snarast- höstterminen 2019 eller senast vid skolstart vårterminen 2020.

3. Omklädningsrum: Med de yngre eleverna ska vi ha genomgångar av "hur gör man i omklädningsrummet- steg för steg". Vi ska föra samtal med alla elever om noll tolerans mot kränkande beteenden när man byter om. Vi funderar kring möjlighet till duschdraperier i de olika omklädningsrummen. Vi för dialog med hemmet med vårdnadshavare till de elever som bryter mot skolans regler vid ombytessituationer.

Ansvar: Rektor, samtliga pedagoger och elevassistenter, idrottslärare

När: Snarast- höstterminen 2019 eller senast vid skolstart vårterminen 2020.

Mål: Eleverna ska känna sig *trygga överallt på skolgården* (se även övriga otrygga platser).

Åtgärd: Alla rastvärdar ska känna till de otrygga platserna (se ovan) enligt kartläggning och ha extra uppsikt på dessa. Alla i kollegiet som är rastvärdar ska veta att de har och sedan tar sig mandat att säga till elever som inte följer ordnings- och trygghetsregler. "Alla barn är våra barn och alla vuxna är våra lärare"!

Ansvarig: Rektor och all personal

När: Den 4/12 2019

Mål: Att alla elever ska *förstå begreppen* delaktighet, elevinflytande, rättvist/orättvist, demokrati och skillnaden mellan att agera/skvallra.

Åtgärd: Kontinuerliga samtal i klasserna kring dessa begrepp.

Ansvar: Mentorer

När: Start hösten 2019 och fortsatt under läsåret.

Mål: Att minska mängden konflikter bland barnen och bättre språkbruk på fritids.

Åtgärd:

- Samtal om språket, kränkningar och kompisskap på samlingar. Filmvisning av filmserien *Vara vänner*.
- *Fortbildning* med kontinuerliga träffar om jämställdhet, normkritik och att förhindra kränkande behandling med Lotta Eneling Levin.

Ansvar: Fritidspedagogerna, Lotta E L

När: Under hösten 2019 och fortsatt våren 2020.

Mål: Att minska stök och skapa lugn på samlingarna på fritids.

Åtgärd: Fritidspedagogerna har gett barnen bestämda platser på samlingen, men eleverna har fått vara med och tycka till om hur de sitter bäst; på golv eller stol. Dynor har även köpts in som blir barnets "personliga sittplats."

När: hösten 2019 och fortsatt under våren 2020

Ansvar: Fritidspersonalen

Rutiner för hur elever och vårdnadshavare kan rapportera kränkande behandling

När elev eller vårdnadshavare upplever att en kränkning sker, att eleven själv är kränkt eller att en kamrat utsatts för kränkande behandling, tas kontakt med mentor eller elevhälsan, som rapporterar till rektor.

Rektor anmäler direkt ärendet till huvudmannen och startar utredning.

Rutiner för hur personalens/rektors anmälningsskyldighet skall fullgöras

Om du får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling, eller om du själv uppmärksammar eller på annat sätt får kännedom om en händelse som kan utgöra kränkande behandling, ska du i direkt anslutning anmäla till rektor (Elevhälsans rutiner; Arbetsgång vid kränkande behandling).

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som kan utgöra kränkande behandling. Du ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan du anmäler till rektorn. Skyldigheten att utreda gäller även om vårdnadshavare, barn eller elever uppger att de inte vill att händelsen ska utredas.

Rektor agerar omedelbart och anmäler till huvudman att skolan startar en utredning om misstanke om kränkning (Elevhälsans rutiner 12.4; Anmälan om kränkande behandling).

Utredningen ska påbörjas och genomföras skyndsamt. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen för att kunna bedöma om barnet eller eleven har blivit utsatt för kränkande behandling och vilka åtgärder som verksamheten i så fall måste vidta för att få kränkningarna att upphöra.

Omfattningen av utredningen och hur den genomförs beror på vad som har hänt och måste anpassas till varje enskilt fall. I de flesta fall bör det i en utredning ingå att fråga alla inblandade vad som har hänt, det vill säga den som upplever sig kränkt och den som kan ha utfört kränkningen. I en utredning kan också ingå att ta reda på vad som händer på sociala medier och på andra fysiska och virtuella platser där barnen eller eleverna interagerar.

Skyldigheten att utreda uppgifter om kränkande behandling, och att vidta eventuella åtgärder för att få stopp på kränkningarna, gäller oavsett om en anmälan har gjorts till någon annan myndighet, till exempel polisen eller socialtjänsten. Dokumentation läggs in i PMO som är elevhälsans dokumentationssystem.

Allvarligare incidenter (t ex misshandel och olaga hot) kan medföra en polisanmälan från rektor och att en kontakt med socialtjänsten tas. Tillbudsrapport skrivs alltid vid allvarligare incidenter. Gäller situationen personal som kränkt en elev, kontaktas *alltid* rektor direkt.

Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan

1. Uppmärksamma - Handlingsplikt - Anmälningssplikt

- Stoppa akut händelse.
- Gå undan med de inblandade eleverna och lyssna och ta reda på vad som har hänt.
- Informera berörd personal (om du **inte** är mentor, ska respektive mentor informeras).
- Beroende på problemets art, vilka som är inblandade och var incidenten skett, ska du göra (vid behov i samråd med rektor) en bedömning av vilka åtgärder som ska vidtas.
- Ta beslut om vårdnadshavare ska tillkallas eller endast underrättas. **Detta ska ske samma dag.**
- **Anmäl händelsen till rektor.**

2. Utredda vad som har hänt; Skyndsamt och allsidigt

- Rektor sammankallar elevhälsan, fördelar uppdrag samt ansvarar för att dokumentation upprättas i enlighet med rutiner i elevhälsopärmen.
- Kurator har rollen att samla de inblandade för att snabbt säkerställa vad som har hänt.
- Kurator arbetar direkt med elever och deras vårdnadshavare och genomför samtal med den utsatte eleven, kamrater eller andra inblandade, samt de/den som utsatt elev/er för kränkning.

3. Utarbeta Åtgärdsprogram eller handlingsplan

- Vid behov utarbetas en handlingsplan som grundar sig på utredningen. Det är viktigt att åtgärder sätts in snabbt. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder både på individ- och gruppnivå. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt.

4. Uppföljning, utvärdering och avslut

- Uppföljning och utvärdering sker genom samtal med berörda elever för att konstatera att kränkningen upphört.
- Om det visar sig att kränkningarna inte har upphört måste andra eller kompletterande åtgärder genomföras för att få stopp på kränkningarna. Utredningen av vad som har hänt, vidtagna åtgärder samt uppföljningen och utvärderingen av dessa bör dokumenteras och är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna.
- Kurator gör en skriftlig sammanfattning och rektor fattar beslut om att avsluta ärendet efter information till berörda vårdnadshavare samt mentor.
- Dokumentationen sänds till förvaltningsledning.

Ansvarsförhållande

Rektor ansvarar för att *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* följs av all personal. Rektor för ärenden till berörd personal och i vissa fall till trygghetsgruppen och delegerar sedan utredningsansvar till berörd mentor.

Bilaga 1

Begrepp

Bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling finns i 6 kapitlet skollagen (gäller för förskoleklass, grundskola och fritidshem). Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (trakasserier eller sexuella trakasserier) kränker en elevs värdighet. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat. Det är eleven som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat och kränkande. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta även på nätet, till exempel på sociala medier.

Annan kränkande behandling är allt annat som sänker en elevs värde till exempel mobbning och enstaka händelser, utan att vara kopplade till diskrimineringsgrunderna. Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. Det brukar kallas för mobbning om ett barn eller en elev vid upprepade tillfällen blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Befogade tillsägelser för att ordning och en god arbetsmiljö ska upprätthållas, är inte kränkningar, även om eleven tycker att det är kränkande att bli tillrättavisad. Det är förbjudet för huvudmannen och personalen i verksamheten att utsätta en elev för kränkande behandling.

Diskriminering enligt diskrimineringslagen är förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder*. Det finns sex former av diskriminering. Två av dessa är trakasserier och sexuella trakasserier. Elever är skyddade mot både diskriminering och kränkande behandling. Bestämmelser om åtgärder mot diskriminering finns i diskrimineringslagen. Reglerna gäller skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder). **Sexuella trakasserier** är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Det är förbjudet för huvudmannen och personalen i verksamheten att utsätta ett barn eller en elev för **repressalier**. Ett barn eller en elev som har anmält eller påtalat att huvudmannen eller personalen i verksamheten bryter mot bestämmelserna i 6 kapitlet skollagen (till exempel genom att inte ha utrett- och vidtagit åtgärder mot kränkande behandling) är skyddad mot att bli bestraffad, det vill säga utsatt för repressalier. Skyddet gäller även när ett barn eller en elev har medverkat i en utredning enligt 6 kapitlet skollagen.

Tillgänglighet är ett begrepp som används för att beskriva hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för personer med funktionsvariationer. Tillgänglighet kan definieras som den grund som är en förutsättning för full delaktighet och inkludering. Ett tillgängligt samhälle är ekonomiskt, politiskt, kulturellt, socialt och fysiskt tillgängligt för alla, där utbildning utgör en av förutsättningarna för att möjliggöra ett aktivt deltagande i samhällslivet. Tillgänglighet är de förutsättningar som krävs för att alla elever ska kunna vara delaktiga i en inkluderande skolverksamhet. Vi ska anpassa den pedagogiska, den fysiska och den sociala miljön i relation till elevers lärande. Lärmiljön ska vara utformad så att elever och kan inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Enligt Skolinspektionens definition handlar **studiero** om att störande inslag under lektionen minimeras och att fokus riktas mot det som är syftet med undervisningen. Lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av också av arbetet med normer och värden, det främjande arbete som bedrivs av elevhälsan, skolans samarbetskultur och gemensamma förhållningssätt.

Bilaga 2

Östra skolans ordningsregler

Arbetsro

Vi ska ha arbetsro i våra klassrum och på fritids.

Trygghet

Vi behandlar varandra med respekt på skolan och på nätet.

Vi ber rastvärdar om hjälp när det behövs.

Om vi måste ha med mobiltelefon till skolan/fritids lämnar vi den till våra lärare när vi börjar och hämtar ut den när vi slutar.

Om vi måste lämna skolområdet har vi alltid kommit överens om det med en vuxen.

Vi följer de spelregler som finns för olika sporter och lekar.

Vi använder alltid hjälm när vi åker på saker med hjul/åker pulka/kanar på is.

Vi som går i förskoleklass och årskurs ett kastar snöbollar på väggen bredvid röda uteförrådet på lilla skolgården.

Vi som går i årskurs två till fyra kastar snöboll på kullen.

Vi som går i årskurs fem till sex kastar snöboll på gräsplanen bakom soprummet.

Noll tolerans mot mobbing

Alla former av mobbing, kränkning eller trakasserier är förbjudet på skolan och på nätet

Språkbruket ska förbättras

Elever och vuxna ska ha vårdat språk på skolan och på nätet.

Konsekvenser om inte reglerna följs;

1. Tillsägelse av vuxen. Du får chansen att berätta för någon vuxen i skolan vad som har hänt och varför du bröt mot regeln.
2. Samtal med mentor. Vi tittar gemensamt på om vi kan hjälpa dig på något sätt eller förändra något i skolsituationen så att det inte händer igen.
3. Samtal med vårdnadshavare. Om du har fortsatt problem med att följa reglerna tar vi dina föräldrar till hjälp så att vi kan lösa problemen.
4. Samtal med rektor/elevhälsan. Om du har fortsatt problem med att följa reglerna tar vi rektor och elevhälsan till hjälp så att vi kan lösa problemen.

Bilaga 3

”Östralektionen”

Så här ska en lektion på Östra skolan vara uppbyggd när det gäller struktur och innehåll och detta ska varje pedagog ha i åtanke vid planering av en lektion:

- Alla lärare ska använda sig av *Classroom Screen*.
- Varje lektion ska ha en tydlig struktur med ett tydligt innehåll.
- Det ska finnas delmål och språkliga mål för lektionen.
- Vid lektionsstart: Fånga elevernas uppmärksamhet genom en ”hook”!
- Vid lektionslut: Sammanfatta och blicka framåt: Vad har vi gjort idag? Vad ska vi göra i morgon?

- Innan eleverna börjar arbeta ska ”de sju frågorna” vara besvarade – lärarna ska muntligt och/eller skriftligt ha gått igenom de sju frågorna tillsammans med eleverna så att alla elever är väl förberedda inför arbetet:
 1. Vad ska jag göra?
 2. Var ska jag vara?
 3. Vem ska jag vara med?
 4. Hur länge ska det hålla på?
 5. Vad ska hända sen?
 6. Vad behöver jag ha?
 7. Varför ska jag göra det?

- Genomgångarna ska vara korta och varierande.
- Lektionen ska innehålla varierade arbetssätt.
- Varje lärare ska ha kännedom om och ta ansvar för varje elevs extra anpassningar och se till att de finns med i planeringen av lektionen.

Mer kring skoldagen och klassrummet:

- Det är viktigt med en tydlig början och ett tydligt avslut på dagen.
- Spela lugn musik vid start på dagen om du som pedagog föredrar det.
- De ska vara fasta placeringar i klassrummet och pedagogstyrd indelning vid grupparbeten.
- Alla klassrum ska intryckssaneras.